

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

320/2022
CAI; CUB; CIMD; CAP

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 4688 din 12.08. 2022

La nr. 320 din 21 iulie 2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul funciar - art.34, Legea nr.149/2006 - art.28, Legea nr.121/2007 - art.6 și Legea nr.29/2018 - art.9 și art.11).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.*

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>1985</u>		
" <u>15</u> "	<u>08</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8129 din 08.08.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul funciar - art.34, Legea nr.149/2006 - art.28, Legea nr.121/2007 - art.6 și Legea nr.29/2018 - art.9 și art.11)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit sunt Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că „Prezentul proiect de lege cu privire la modificarea unor acte normative este elaborat în contextul multiplelor solicitări parvenite în adresa Parlamentului și Guvernului cu referire la clarificarea regimului juridic al bazinelor acvatice, pornind de la problemele existente și semnalizate în teritoriu”.

Astfel, „propunerile incluse în proiect au scop principal clarificarea criteriilor de determinare a apartenenței iazurilor și bazinelor de apă în cadrul procesului de delimitare masivă, în scopul stabilirii regimului juridic al obiectivelor acvatice, în special pentru determinarea apartenenței în funcție de apartenență și pe domenii în contextul evitării litigiilor privind utilizarea legală a bazinelor de apă”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin gestionarea mai eficientă a obiectivelor acvatice, a terenurilor din fondul apelor, precum și administrarea acestora de către autoritățile competente.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei anticorupție se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Domeniul folosirii apei, a terenurilor din fondul apelor, precum și a construcțiilor hidrotehnice ale obiectivelor acvatice rămâne vulnerabil și în prezent la manifestări de corupție.

În acest sens, orice intervenție legislativă urmează a fi analizată minuțios în vederea constatării viabilității, eficacității normelor propuse pentru asigurarea respectării interesului public.

Astfel, se impune ca normele propuse să fie analizate de către toți subiecții cu atribuții în domeniu pentru a asigura promovarea unor norme eficiente care să excludă ambiguitățile constatate de autor în prezent.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În nota informativă nu se face referință expresă la fundamentarea financiară-economică a proiectului.

Analiza normelor din proiect, însă, denotă ca nefiind necesară alocarea de mijloace financiare din bugetul public național.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în acesta.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că „Prezentul proiect de lege cu privire la modificarea unor acte normative este elaborat în contextul multiplelor solicitări parvenite în adresa Parlamentului și Guvernului cu referire la clarificarea regimului juridic al bazinelor acvatice, pornind de la problemele existente și semnalizate în teritoriu”.

Astfel, „prounerile incluse în proiect au scop principal clarificarea criteriilor de determinare a apartenenței iazurilor și bazinelor de apă în cadrul procesului de delimitare masivă, în scopul stabilirii regimului juridic al obiectivelor acvatice, în special pentru determinarea apartenenței în funcție de apartenență și pe domenii în contextul evitării litigiilor privind utilizarea legală a bazinelor de apă”.

În final, reiterăm ideea expusă anterior în prezentul raport de expertiză anticorupție, precum că datorită faptului că domeniul folosirii apei, a terenurilor din fondul apelor, precum și a construcțiilor hidrotehnice ale obiectivelor acvatice rămâne vulnerabil și în prezent la manifestări de corupție, se impune ca orice intervenție legislativă să fie analizată minuțios în vederea constatării viabilității, eficacității normelor propuse pentru asigurarea respectării interesului public.

Astfel, proiectul urmează să fie analizat și susținut de toți subiecții cu atribuții în domeniu pentru a asigura promovarea unor norme eficiente care să excludă ambiguitățile constatate de autor în prezent.

În acest sens, autorul urmează să inițieze discuții publice pe marginea proiectului cu invitarea experților în domeniu, a reprezentanților administrației publice locale, precum și a reprezentanților societății civile în vederea identificării celor mai bune soluții care să asigure exercitarea eficientă în interes public a gestionării terenurilor din fondul apelor, precum și a construcțiilor hidrotehnice.

08.08.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

